

full DOMINICAL

CARTA DOMINICAL

† CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

La paciència de Déu

Deixem enrere l'estiu i els dies segueixen transcorrent a un ritme inusual, diferent, que ens exigeix a tots una mica de paciència. I, així, amb paciència, ens enfrontem a la incertesa i als disgustos que ens deixa la Covid-19. A hores d'ara, la paciència és una de les virtuts més valuoses; una actitud que ens ha ajudat a molts a tolerar, a comprendre i, fins i tot, a suportar els contratemps amb fortalesa.

La paciència atenua la desesperació, ens duu cap a la tranquil·litat i cap a la pau; ens proporciona la serenitat necessària per veure les coses amb equilibri i seny; i ens ajuda a adaptar-nos a les circumstàncies, fent que qualsevol problema sigui més fàcil d'afrontar. Però no només ens ensenya a saber esperar, sinó a fer-ho amb una actitud positiva. No es tracta de *quedar-se quiet* i *aguantar*. Tot el contrari. La paciència és activa. És una resposta basada en la saviesa que exigeix posar en acció molts dels nostres recursos emocionals. De vegades, uns quants segons són suficients. Es tracta d'un entrenament. Com més la practiquem, més pacients serem.

El papa Francesc diu al respecte: «Si no cultivem la paciència, sempre tindrem excuses per respondre amb ira i, finalment, ens convertirem en persones que no saben conviure» (*Amoris Laetitia*, 92). Cultivar la paciència és l'art de saber esperar. Així ens ho ensenya la natura. Per recollir els fruits en òptimes condicions, cal esperar el temps propi. I el seu secret és, precisament, l'eterna paciència.

Les llavors demanen temps, esforç i paciència. El mateix passa en la nostra relació amb Déu. Si

vivim units a Ell, i segons la seva voluntat, obtindrem fruit espiritual. Però no pretenguem recollir fruits el mateix dia que sembrem. No demanem a Déu que corri. Les seves respostes no són immediates, però sempre arriben. Confiar en Ell és posar la nostra vida a les seves mans. És mirar endavant amb esperança. És mantenir-se ferm en les contrarietats. És ser conscients de la nostra fragilitat i de les nostres limitacions. És deixar-se portar.

La vida mateixa és sembrar i recollir. En moments difícils, si cultivem la paciència també podem ser sembradors de pau. Déu ens ajudarà a ser més forts i pacients i a viure amb més sereni-

tat. Cal que deixem que Déu ens ajudi. Ell té paciència amb nosaltres. Mai es cansarà d'estar al nostre costat. És la infinita paciència de Déu davant la impaciència de l'home.

Benvolguts germans i germanes, quan tinguem la temptació de perdre la paciència amb algú, pensem com Déu n'és, de pacient, amb nosaltres. Santa Teresa de Jesús es va adonar de la importància d'aquesta virtut quan afirmava: «Que res et torbi, que res t'espanti. Qui a Déu té, res li fa falta. Que res et torbi, que res t'espanti, només amb Déu ja n'hi ha prou. La paciència ho aconseguirà tot». Amb amor i paciència gairebé res és impossible.

ACTUALITAT

El cardenal Omella publica una nova carta pastoral dedicada al futur beat Joan Roig i Diggle

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, ha publicat una carta pastoral dirigida a tots els diocesans per preparar el nou curs, que tornarà a estar marcat per la crisi sanitària, social i econòmica que la pandèmia de la Covid-19 ha provocat. Malgrat tot, a nivell diocesà, aquesta tardor tindrà lloc un esdeveniment important. Es tracta de la cerimònia de beatifica-

ció de Joan Roig i Diggle, jove nascut a la nostra arxidiocesi i que va patir el martiri a l'edat de dinou anys. La carta pastoral «Déu és amb mi!» glossa la figura d'aquest apòstol dels joves. El cardenal Omella ens convida a llegir-la, a meditar-la i a deixar-nos tocar el cor pel testimoni d'aquest màrtir. La carta pastoral es pot llegir en format digital en el següent lloc web: <https://cutt.ly/LfGzjed>

ENTREVISTA

Ajudar en silenci

JOSEP M. NAFRÍA

Dissabte vinent, 3 d'octubre, tindrà lloc a la Parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús de Barcelona la inauguració de la renovació dels locals de la Pastoral del Sord, en una data propera al darrer cap de setmana de setembre, en què se celebra el Dia Internacional de les Persones Sordes. Com cada dissabte, a les 18.30 h, durant l'eucaristia —aquest dia presidida per Mons. Sergi Gordo—, un jove sord rebrà els sagraments d'iniciació cristiana i un altre la comunió i confirmació. En Josep M. Nafria, pare de família, és col·laborador de la Pastoral del Sord de Barcelona.

Com vas entrar en contacte amb la Pastoral del Sord?

Des de molt petit, tinc una pèrdua auditiva severa. Això ha fet que tingués dificultats de comunicació amb la resta de persones. Per aquesta raó, vaig voler aprendre la llengua de signes. Arran d'aquest aprenentatge, vaig buscar on podia ser més útil i sentir-me a gust ajudant. I vaig trobar la Pastoral del Sord, que ha estat per a mi una manera de fer, en silenci i amb el silenci, allò que buscava: ajudar els joves i les persones sordes a viure i a créixer en la fe.

Com se centra la teva ajuda?

La meua col·laboració és variada. Aquest any ha estat i està essent una mica diferent, donada la situació actual. Hem aprofitat, amb l'ajuda dels joves, per condicionar els nous locals de la Pastoral.

Quins projectes teniu per a aquest curs?

Aquest any seran una mica diferents. En el nostre ambient, quan signem i parlem alhora, diem que és un llenguatge bimodal; doncs aquest curs tot serà així: un bimodal especial, ja que ho tenim tot a punt. Així, es podran seguir xerrades i conferències de formació, trobades de matrimonis... de manera presencial o per internet. La videoconferència és un mitjà de comunicació molt utilitzat per nosaltres.

Oscar Bardaji i Martí

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Gràcies, mare, per tot!

Havia nascut l'any 1933 en terres d'Extremadura, en una família molt humil i molt treballadora. Només va anar a l'escola dels sis als vuit anys. Tenia, però, una bona cultura perquè li agradava llegir i sempre va fer-ho. Començà a treballar als vuit anys, transportant aigua amb un càntir. Després, va aprendre a cosir i a brodar i així es guanyava la vida. Es casà i tingué tres fills. Eren anys difícils. La necessitat econòmica els va fer traslladar-se a L'Hospitalet de Llobregat. L'espòs trobà feina i ella es va dedicar en cos i ànima a la seva família, a casa seva i a la seva parròquia. Durant gairebé vint anys va fer catequesi de primera comunió. Molts dels infants que va acompanyar, ara ja adults, quan la trobaven pels carrers del barri s'hi apropaven per fer-li un petó, amb estimació i agraïment.

La família anava creixent. Els fills es casaren, arribaren els nets i els besnets i amb la vellesa també la malaltia i múltiples xacres. Visqué situacions dures amb enteresa i dignitat notables. Traspassà envoltada dels seus. De ben segur que restarà, en tots, el record d'una persona genuïna, autèntica que, els darrers anys, agraïa l'aju-

da dels qui en tenien cura. En els dies de confinament, un fill li llegia l'evangeli del dia i una pregària, seguint un llibre.

Les exèquies preparades pels fills van ser un moment àlgid de record humà agraït, de vivència religiosa per a tots aquells a qui Déu els havia donat fe, i de celebració catequètica per a tothom qui escoltava, mogut per les grans preguntes sobre el sentit darrer de la vida i la mort. «¿O bé ignoreu que tots els qui hem estat batejats en Jesucrist hem estat submergits en la seva mort? [...] així com Crist, per l'acció de la glòria del Pare, va ressuscitar d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una vida nova» (Rm 6,3-4).

Acabada l'eucaristia exequial, un fill agraïa la companyia i la pregària de tots els qui s'havien aplegat a l'oratori del tanatori i adreçà unes darreres paraules a la mare: «L'Esperit Sant ha trucat a la teua porta per portar-te al Regne del Pare del Cel, on retrobaràs el pare, la teua família i els amics, per gaudir de la plenitud eterna de la glòria. Gràcies, mare, pel teu amor, pels teus esforços, pel teu sacrifici, per la teua solidaritat, pel teu exemple... per la teua vida. Gràcies, mare!»

PASTORAL DEL SORD DE BARCELONA

«Experiències d'una pastoral en confinament»

MN. XAVIER PAGÈS I CASTAÑER

Consiliari de la Pastoral per a les persones amb discapacitat

En un any excepcional, i amb motiu del Dia Internacional de les Persones Sordes, que se celebra el darrer cap de setmana de setembre, volem compartir unes experiències de com, gràcies a Déu, hem afrontat el temps de confinament:

—Hem continuat celebrant la missa dominical tots els dissabtes i vigílies, a les 18.30 h; així, les persones sordes l'han pogut seguir en directe i en diferit a www.pastoraldelsord.org, gràcies a www.nazaretv.it també han pogut seguir les celebracions de Setmana Santa. Hem pogut oferir algunes misses per sords que han mort, i els familiars i amics s'hi han pogut unir per internet.

—Des de Sant Josep fins a Corpus, els diumenges i solemnitats vam poder oferir interpretació en LSC de les misses de la Catedral.

—Hem donat atenció personalitzada a sords en situacions difícils, contagis, hospitalitzacions, defuncions...; gràcies a videotrucades hi hem estat propers.

—El grup de joves ha tingut reunió setmanal *on-line* per seguir la formació, preparant la iniciació cristiana i confirmacions.

—S'han publicat 15 vídeos de les catequesis del Papa sobre el Parenostre, interpretades en LSC.

—Oferim les formacions en doble modalitat: presencial, i virtual pels que no hi poden assistir.

Us demanem la vostra pregària, tot informant-vos que intentarem que les activitats del nou curs siguin semblants als darrers anys, afrontant els reptes que suposa la *nova normalitat*. Trobareu la informació actualitzada al web: www.pastoraldelsord.org, o adreçant-vos a Mn. Xavier Pagès Castañer, els dimarts, dijous o dissabtes a la tarda, als locals reformats de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús (c/ Benet Mercadé 25, Barcelona), t. 619 672 691, c/e: pastoralsord@arqbcn.org / facebook.com/PastoraldelSordo / twitter.com/PastoraldelSord

Lectures de la missa diària i santoral

28. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Jb 1,6-22 / Sl 16 / Lc 9,46-50]. Sant Venceslau, mr. (935), duc de Bohèmia; sant Llorenç Ruiz, pare de família filipí, i companys, mrs. a Nagasaki (s. XVII). Sant Simó Rojas, prev. trinitari, de Valladolid; santa Eustoqui, filla de santa Paula. Beat Francesc Castelló i Aleu, mr.

29. □ Dimarts [Dn 7,9-10.13-14 (o bé: Ap 12,7-12a) / Sl 137 / Jn 1,47-51]. Sants arcàngels Miquel (patró dels radiòlegs i els radioterapeutes), Gabriel (patró de la radiodifusió i les telecomunicacions) i Rafael (o Rafel, patró dels emigrants). Sant Fratern, bisbe; santa Gudèlia.

30. □ Dimecres [Jb 9,1-12.14-16 / Sl 87 / Lc 9,57-62]. Sant Jeroni, prev. i doctor de l'Església, dalmata, mort a Betlem (420), patró dels llibreters, biblistes i traductors. Santa Sofia, viuda.

1. □ Dijous [Jb 19,21-27a / Sl 26 / Lc 10,1-12]. Santa Teresa de l'Infant Jesús (1873-1897), vg. carmelitana a Lisieux i doctora de l'Església, patrona de les missions. Sant Remigi (†530), bisbe de Reims.

2. □ Divendres [Jb 38,1.12-21.39.33-35 / Sl 138 / Mt 18,1-5.10]. Sants Àngels de la Guarda. Mare de Déu de l'Acadèmia (1862), patrona de la ciutat de Lleida (1946). Sant Sadurní, ermità, a Sòria; beat Berenguer de Peralta, bisbe electe de Lleida.

3. ■ Dissabte [Jb 42,1-3.5-6.12-16 / Sl 118 / Lc 10,17-24]. Sant Francesc de Borja (Gandia, 1510 - Roma, 1572), prev. jesuïta. Sant Gerard o Grau, abat; santa Maria-Josepa Rosselló, fund.

4. ■ † Diumenge vinent, XXVII de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Is 5,1-7 / Sl 79 / Fl 4,6-9 / Mt 21,33-43]. Sant Francesc d'Assís (1182-1226), iniciador del franciscanisme (OFM...), defensor dels llocs sants i patró dels ecologistes, els veterinaris i els pessebristes. Sant Petroni, bisbe; santa Àurea, vg.

Intencions del Sant Pare per al mes d'octubre

Perquè en virtut del baptisme els fidels laics, especialment les dones, participin més en les instàncies de responsabilitat de l'Església.

DIUMENGE XXVI DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura de la profecia d'Ezequiel (Ez 18,25-28)

El Senyor diu: «Vosaltres penseu: No va ben encaminada la manera d'obrar del Senyor. Poble d'Israel, escolta bé això que et dic: ¿No és la vostra manera d'obrar i no la meva, la que va desencaminada? Si el just deixa d'obrar el bé, comet el mal i mor, morirà per culpa seva. Però si el pecador es converteix, deixa de fer el mal i obra amb justícia i bondat, salvarà la seva vida. Només que reconegui el mal que havia fet i es converteixi, viurà i se salvarà de la mort».

Salm responsorial (24)

R. *Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat.*

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes, / que aprengui els vostres camins. / Encamineu-me en la vostra veritat, instruiu-me, / perquè vos sou el Déu que em salveu; / i cada moment espero en vos. R.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat / i de l'amor que heu guardat des de sempre. / No us recordeu dels pecats que he comès de jove, / compadiu-vos de mi, vos que estimeu tant. R.

El Senyor, bondados i recte, / ensenya el bon camí als pecadors. / Encamina els humils per sendes de justícia, / els ensenya el seu camí. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Flp 2,1-11)

Germans, per tot el que trobeu en Crist, de fortalesa d'ànima, d'amor que consola, de dons de l'Esperit, d'afecte entranyable i de compassió, us suplico que em doneu plenament el goig de veure-us units per uns mateixos sentiments i per una mateixa estimació dels uns pels altres, unànimes i ben avinguts. No feu res per rivalitat ni per vanaglòria. Mireu els altres amb humilitat i considereu-los superiors a vosaltres mateixos. Que ningú no es guii pels propis interessos, sinó que miri pels altres. Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist: ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes, i començant de captenir-se com un home qualsevol, s'abaijà i es feu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu (Mt 21,28-32)

En aquell temps, Jesús digué als grans sacerdots i als notables del poble: «¿Què us en sembla? Un home que tenia dos fills, va dir al primer: Fill meu, ves a treballar a la vinya, avui. Ell respongué: No hi vull anar. Però després, se'n penedí i hi anà. El pare digué això mateix al segon i aquest li respongué: Hi vaig de seguida, pare. Però no hi anà. ¿Quin d'aquests dos va fer el que el pare volia?». Li responen: «El primer». Jesús els diu: «Us dic amb tota veritat que els publicans i les dones de mala vida us passen al davant cap al Regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d'ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l'heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l'han cregut. I vosaltres, ni després de veure això, encara no us en penediu ni voleu creure'l».

Lectura de la profecia de Ezequiel (Ez 18,25-28)

Esto dice el Señor: «Insistís: "No es justo el proceder del Señor". Escuchad, casa de Israel: ¿es injusto mi proceder? ¿no es más bien vuestro proceder el que es injusto? Cuando el inocente se aparta de su inocencia, comete la maldad y muere, muere por la maldad que cometió. Y cuando el malvado se convierte de la maldad que hizo y practica el derecho y la justicia, él salva su propia vida. Si recapacita y se convierte de los delitos cometidos, ciertamente vivirá y no morirá».

Salm responsorial (24)

R. *Recuerda, Señor, tu ternura.*

Señor, enséñame tus caminos, / instrúyeme en tus sendas: / haz que camine con lealtad: / enséñame, porque tú eres mi Dios y Salvador, / y todo el día te estoy esperando. R.

Recuerda, Señor, que tu ternura / y tu misericordia son eternas; / no te acuerdes de los pecados / ni de las maldades de mi juventud; / acuérdate de mí con misericordia, / por tu bondad, Señor. R.

El Señor es bueno y es recto, / y enseña el camino a los pecadores; / hace caminar a los humildes con rectitud, / enseña su camino a los humildes. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 2,1-11)

Hermanos: Si queréis darme el consuelo de Cristo y aliviarme con vuestro amor, si nos une el mismo Espíritu y tenéis entrañas compasivas, dadme esta gran alegría: manteneos unánimes y concordéis con un mismo amor y un mismo sentir. No obréis por rivalidad ni por ostentación, considerando por la humildad a los demás superiores a vosotros. No os encerréis en vuestros intereses, sino buscad todos el interés de los demás. Tened entre vosotros los sentimientos propios de Cristo Jesús. El cual, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 21,28-32)

En aquel tiempo, dijo Jesús a los sumos sacerdotes y a los ancianos del pueblo: «¿Qué os parece? Un hombre tenía dos hijos. Se acercó al primero y le dijo: "Hijo, ve hoy a trabajar en la viña". Él le contestó: "No quiero". Pero después se arrepintió y fue. Se acercó al segundo y le dijo lo mismo. Él le contestó: "Voy, señor". Pero no fue. ¿Quién de los dos cumplió la voluntad de su padre?». Contestaron: «El primero».

Jesús les dijo: «En verdad os digo que los publicanos y las prostitutas van por delante de vosotros en el reino de Dios. Porque vino Juan a vosotros enseñándoos el camino de la justicia y no le creísteis; en cambio, los publicanos y prostitutas le creyeron. Y, aun después de ver esto, vosotros no os arrepentisteis ni le creísteis».

«Els cobradors d'impostos i les dones públiques us passaran al davant»

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

En el breu fragment de llibre de la profecia d'Ezequiel, que ens presenta la litúrgia d'aquest diumenge, Déu insisteix que és la conducta de les persones la que ens situa davant Déu, malgrat els prejudicis humans. Si la persona considerada socialment respectable comet el mal és rebutjada per Déu; i, al contrari, la persona rebutjada socialment, que obra el bé, serà rebuda i premiada per Déu. Jesús també dirà als seus deixebles que els pecadors i les dones públiques que creuen en ell passaran al davant de tots els altres en el Regne del cel. El malvat que es repensa i es converteix de la seva mala conducta gaudeix de la misericòrdia i del perdó de Déu.

Jesús ens ho expressa també en una nova paràbola de l'evangelí de Mateu: en la paràbola dels dos fills de l'amo de la vinya. El propietari de la vinya, ho hem vist en altres ocasions, representa Déu. I aquest propietari envia tots dos fills a treballar a la seva vinya. Cadascun d'ells reacciona de manera força diferent.

El primer d'ells, de manera poc considerada, es desentén de l'ordre del seu pare, però després se'n penedeix i acaba anant a treballar a la vinya. D'aquesta manera, tot i sorprenent-nos, es fa obedient a la veu del pare.

El segon, en canvi, es mostra promptament disponible per anar a treballar a la vinya; però no hi va! El pare ha confiat en ell, i ell l'ha defraudat; amb bones paraules enganya al seu pare i no s'acosta a la feina de la vinya.

I és que les aparences enganyen. Pot passar que els aparentment bons i honestos acabin allunyant-se de Déu en el seu cor, mentre que els aparentment dolents i pecadors, després de repensar-s'ho, acabin complint efectivament el que Déu espera d'ells.

I Jesús ens posa, a més, l'exemple de la predicació de Joan el Baptista, que va predicar el camí de la conversió i de la justícia, i, en canvi, els aparentment més religiosos no el van creure; mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que hi han cregut, acaba dient Jesús.

I és que Déu no mira amb ulls humans, que veuen només allò que és exterior i aparent, sinó que escruta el cor de les persones, especialment de nosaltres els cristians, que ens diem deixebles del seu Fill Jesucrist. No n'hi ha prou amb venir a missa i escoltar l'Evangelí; cal acollir-lo en el propi cor i actuar després en conseqüència, tal com Déu espera de nosaltres.

Agenda

Apostolado de la Divina Misericordia. Primeros viernes de mes, misa del Sagrado Corazón de Jesús. En la Parroquia Preciosísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo (c/ Viladomat, 78). A las 14.30 h, confesiones; a las 15 h, «Hora de la Misericordia», rezo de la «Coronilla»; a las 15.30 h, Santa Misa; a las 16 h, exposición del Santísimo. Oración particular; a las 17 h, Santo Rosario a la Santísima Virgen; a las 17.45 h, rezo de la «Coronilla»; de 18 a 18.30 h, oraciones de reparación y desagravio; a las 18.45 h, bendición y reserva del Santísimo. Información: t. 934 261 622.

In memoriam

P. Josep Lluell Vilarró, CO. Aquest prevere de l'Oratori de Sant Felip Neri, al servei de l'Arquebisbat de Barcelona, morí en la pau de Crist, als 85 anys, el passat 15 de setembre. Va néixer a Sant Cugat del Vallès l'any 1934 i fou ordenat prevere el 1960. Exercí els primers ministeris a Santa Coloma de Gramenet i a Castelldefels. Fou agregat a la Congregació de l'Oratori l'any 1965. Durant molts anys va ser capellà del Col·legi Vedruna de Gràcia. El funeral va tenir lloc el dijous 17 al Tanatori de Sancho de Àvila, i la missa exequial fou el divendres 18 a l'Oratori de Sant Felip Neri.

LA FECUNDITAT DEL SOFRIMENT

FRANCESC TORRALBA
Filòsof i teòleg

El sofriment en la societat del benestar

Igual que la mort, també el sofriment ha esdevingut un tema tabú en la societat del benestar. Hi ha un conjunt de creences que no s'expressen a nivell conceptual, però que formen part del subsol ideològic de la comunitat. Formen part de la manera de ser i de viure dels membres que la integren (Ortega y Gasset).

El llenguatge s'ha quedat mut davant del sofriment i de la mort. Aquest silenci aclaparador revela que el tabú del patiment i de la mort és omnipresent en la cultura occidental. No es tracta solament d'un tabú lingüístic, sinó d'un tabú del pensament. No es pot dir, perquè no es pot pensar... El sofriment, com la mort, ha esdevingut un tema prohibit.

Tanmateix, no hi ha cap grup humà, des de la història paleontològica més antiga, que no hagi practicat un ritus mortuori davant la desaparició d'algun membre del grup. A través d'aquest ritus, els membres del grup que resten s'acomoden del mort. L'home sempre ha transcendit la mort orgànica i s'ha qüestionat el sentit de la vida i el destí de la mort. Totes les religions han subratllat

el fenomen de la mort humana com un fet natural iniciador d'una altra existència.

Però la cultura actual ha enfosquit terriblement la mort i el fet de morir-se. Aquesta és la coneguda tesi de Philippe Ariès, que ha esdevingut clàssica per situar el problema de la mort en el nostre context sociocultural (*El hombre ante la muerte*, Madrid, Taurus, 1983). Segons aquest pensador francès, la mort ha estat interpretada a Occident de quatre maneres diferents: la mort domesticada, que correspon a la primera edat mitjana; la mort individualitzada, que es consolida a la segona edat mitjana; la mort aliena, típica del Romanticisme, i, finalment, la mort prohibida, en els nostres temps.

No obstant això, el sofriment continua essent una realitat ben patent i manifesta. Ni la ciència ni el benestar han estat capaços d'escombrar definitivament el sofriment. Davant del sofriment, la millor actitud és la humilitat i el silenci.

El sofriment, un tema tabú?, Ed. Claret

Llibres

A orillas del Yukón, de Bert Daelemans. En este libro de 192 páginas, editado por Fragmenta, el autor cuenta su experiencia de cuatro meses viviendo con los yupik en Alaska, recogiendo la pervivencia de ritos y costumbres ancestrales en un contexto cristiano. Esta singular aproximación a la cultura de los esquimales está es-

crita con una prosa atractiva y de una gran sensibilidad poética. El antropólogo y jesuita Javier Melloni firma el prólogo y define el libro como «un texto blanco como la nieve que rodeó y envolvió al autor durante los meses en los que se inscribe este relato».

L'Ermita. Espiritualitat del desert, de Dom Étienne Chenevière. Aquest llibre de 182 pàgines, editat per Claret, ens parla d'espiritualitat, basada en el silenci i

la meditació interior. Aquell silenci que ens possibilita assimilar el que vivim, per guanyar en lucidesa i respondre amb més fondària. Som més presents allà on hem de ser. I això ens fa sentir disponibles, sense defugir el que es requereix de nosaltres. Presents, atents, oberts, diligents i, alhora, silencisats, pausats, serens. L'aproximació a l'espiritualitat del desert, molt important en la vida cristiana, ens recorda que és justament allà, al desert, on ben sovint l'ànima pot acollir la més elevada inspiració.

CARTA DOMINICAL

† CARDENAL JUAN JOSÉ OMELLA OMELLA
Arzobispo de Barcelona

La paciencia de Dios

Dejamos atrás el verano y los días siguen transcurriendo a un ritmo inusual, distinto, que nos exige a todos un poco de paciencia. Y, así, con paciencia, nos enfrentamos a la incertidumbre y sinsabores que nos deja la Covid-19. En estos momentos, la paciencia es una de las virtudes más valiosas; una actitud que nos ha ayudado a muchos a tolerar, a comprender e incluso a soportar los contratiempos con fortaleza.

La paciencia atenúa la desesperación, nos lleva a la tranquilidad y a la paz; nos proporciona la serenidad necesaria para ver las cosas con equilibrio y sensatez; nos ayuda a adaptarnos a las circunstancias, haciendo que cualquier problema sea más fácil de afrontar. Pero no solo nos enseña a saber esperar, sino a hacerlo con una actitud positiva. No se trata de *quedarse quieto* y *aguantar*. Al contrario. La paciencia es activa.

Es una respuesta basada en la sabiduría que exige poner en acción muchos de nuestros recursos emocionales. A veces, unos pocos segundos son suficientes. Se trata de un entrenamiento. Cuanto más la practiquemos, más pacientes seremos.

El papa Francisco dice al respecto: «Si no cultivamos la paciencia, siempre tendremos excusas para responder con ira y, finalmente, nos convertiremos en personas que no saben convivir» (*Amoris Laetitia*, 92). Cultivar la paciencia es el arte de saber esperar. Así nos lo enseña la naturaleza. Para recoger los frutos en óptimas condiciones hay que esperar el tiempo propicio. Y su secreto es, precisamente, su eterna paciencia.

Las semillas piden tiempo, esfuerzo y paciencia. Así también sucede en nuestra relación con Dios. Si vivimos unidos a Él, y conforme a su voluntad,

obtendremos fruto espiritual. Pero no pretendamos cosechar el mismo día que sembramos. No pidamos a Dios que corra. Sus respuestas no son inmediatas, pero siempre llegan. Confiar en Él es poner nuestra vida en sus manos. Es mirar adelante con esperanza. Es mantenerse firme en las contrariedades. Es ser conscientes de nuestra fragilidad y nuestras limitaciones. Es dejarse llevar.

La vida misma es sembrar y recoger. En momentos difíciles, si cultivamos la paciencia también podemos ser sembradores de paz. Dios nos ayudará a ser más fuertes y pacientes y a vivir con más serenidad. Permitamos que Dios nos ayude. Él tiene paciencia con nosotros. Nunca se cansará de estar a nuestro lado. Es la infinita paciencia de Dios frente a la impaciencia del hombre.

Queridos hermanos y hermanas, cuando tengamos la tentación de perder la paciencia con alguien, pensemos en lo paciente que Dios es con nosotros. Santa Teresa de Jesús se dio cuenta de la importancia de esta virtud cuando afirmaba: «Nada te turbe, nada te espante. Quién a Dios tiene nada le falta. Nada te turbe, nada te espante, solo Dios basta. La paciencia todo lo alcanza». Con amor y paciencia casi nada es imposible.

Seguiu-nos
esglesia.barcelona

 facebook.com/EsglesiaBarcelona
 [@esglesiabcn](https://twitter.com/esglesiabcn)

Sintonitzeu
Ràdio Estel: 106.6 FM
Ràdio Maria: canal de ràdio a la TDT